

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 43

Fylke: Finnmark

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Kvalsund

Emne Ting til vern mot sykdom

Bygdelag: Kvalsund

Oppskr. av: Georg Johansen

Gard:

(adresse): Kvalsund

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A Ringer

Ring på fingrene er brukt heroppe. Som ung hørte jeg om giktesring. Ring bruktes således meget mot gikt. Forövrig har en ikke hørt at der var brukt ring for andre sykdomme.

2. Norske folk brukte og bruker fremdeles guldring ved forlovelse. Samekvindene særlig fjellsamer pleide å ha flere ringer på fingrene og av forskjellig metall.

De kunne ha gull, sølv, kobber og tinnring. Har sett et de hadde opptil 5 ringer på fingrene av forskjellig sort. En antar at de var brukt på grund av gammel overtro og mot forskjellige sykdommer. Etter at jeg ble eldre er dette meget ophørt. Har jo studert endel gamle skrifter men har ikke funnet noe. Muligens dansken ~~Klem~~ Klem der har studert dette kan fortelle noe om dette i sin bok der nu koster kr. 800.00

3. Ringer var jo brukt fra de eldste tider så jeg tror ikke ukeblade eller skrifter er ophavet til bruk av ringer. En har ikke hørt at der i Kvalsund er forarbeidet ringer så de ble nok mest kjøpt på butikkene. Noen pris kan en ikke nemne.

4. Elektriske ringer er ikke kjent heroppe.

5. Såvitt en vet har slike ringer aldri vært brukt heroppe.

--B. Armbånd

6. Har aldri hørt at armbånd var brukt mot sykdom. Deri mot meget som pynt. Ulltråd av svart sauull tvinget rundt håndleddet ble brukt for å ta bort verk.

7. En kjenner ikke til noen andre armbånd enn de som var kjøpt på butikkene.

Emne 43

8. ~~Trot~~ ikke at der skulde være noen bestemt antall perler i kjødene. Har ialfall intet hørt om det.

C. Hengesmykker

9 aHar aldri hørt om at der ble brukt noe rundt halsen mot sykdom. Derimot meget brukt som pynt.

D. Belter

10 til 13. En kjender ikke til noen andre belter enn elektriske som blir kjøpt på butikkene der førte slike belter.

E. Öreringer.

14. Dette var i eldre tider meget brukt mest av menn.

De trodde hörselen ble bedre. Har ~~sett~~ siden 1910 ikke sett at örenringer har vært brukt av menn. Nu bruker damerne de såkalt öredoupler.

15. De ringer jeg har sett var av sølv eller tinn. De ble som oftest festet gjennen et hull i öresnippen. Hvem som foretok dette kan jeg ikke svare på. I gamle dage antar en de såkalte medesimenmenn foretok dette arbeide.

16. De fleste jeg har sett hadde ringer i begge örer.

17. Slike ringer ble mest brukt for hörselen

18. Har aldri sett kvinner bruke disse ringer.

19. se spørsmål 18

F. Forskjellige ting

20./22. Har aldri hørt om annet enn at de brukte katte eller puddelhundskinn mot sjukdomme. Der bruktes jo mange ting mot sjukdomme, men dette hörer inn under overtro, og hörer muligens ikke hjemme i dette brev.